

Onderwerp Aandeelhoudersvergadering Groningen
Steller Airport Eelde NV d.d. 27 januari 2020 /
L. Hellinga

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 050-367 86 86
Datum 31-01-2020

Bijlage(n) 3

Kenmerk 7875221

Geachte heer, mevrouw,

Op 27 januari jl. heeft een algemene vergadering van aandeelhouders van Groningen Airport Eelde NV plaatsgevonden (AvA). Tijdens deze vergadering hebben de aandeelhouders afgesproken hun raden en staten te informeren met een brief van gelijke strekking. Specifiek voor uw raad voegen wij aan deze brief een alinea toe over de voorgenomen vervreemding van onze aandelen.

In de AvA van 27 januari 2020 hebben wij als aandeelhouders indringend gesproken met directie en Raad van Commissarissen (RvC) over de ontwerp Begroting 2020 van Groningen Airport Eelde NV (GAE) en de Tussentijdse rapportage van de RvC. In de tussentijdse rapportage deelde de RvC haar bevindingen over de luchthaven sinds het aantreden in maart 2019. De rapportage van de RvC alsook de aanbiedingsnotitie van de RvC is als bijlage aan deze brief toegevoegd.

De begroting 2020 en de tussenrapportage is opgesteld binnen de context van de onduidelijkheid over de opening van Lelystad Airport, de gewenste groei van Schiphol Airport, de inhoud van de verwachte Luchtvaartnota 2020-2050 en de uitspraken van de commissie Remkes inzake stikstofproblematiek. Die (sterk) veranderende omgeving vormt een uitdaging voor het luchthavenbestuur om op dit moment een begroting op te stellen en te plaatsen in het bestaande strategische kader.

Dit was de eerste AvA waarbij de heer B. Schmeink als interim-directeur van GAE aanwezig was. De heer Schmeink vervult tijdelijk de vacature die was ontstaan na het vertrek van de heer Van de Kreeke als directeur van GAE.

Korte historie

Eind 2016 hebben de aandeelhouders gezamenlijk gekozen voor de beleidsoptie 'Investeren: Internationale Toegangspoort voor het Noorden'. Met deze keuze is gedurende de periode 2017 t/m 2026 een investering gemoeid van € 46 miljoen. Uw gemeenteraad heeft eind 2017 een lumpsumbijdrage van € 6 miljoen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het investeringsscenario. Ten tijde van de uitvoering

van het investeringsscenario is de raad eind 2018 en begin 2019 geïnformeerd over de toen ontstane situatie: luchtvaartmaatschappij Nordica had besloten per ultimo 2018 het contract met GAE te beëindigen, waardoor GAE de verbindingen op de Hub bestemmingen Kopenhagen en München verloor. In maart 2019 trad een nieuwe RvC aan.

AvA 27 januari 2020

Als hiervoor aangegeven werd door het luchthavenbestuur de tussenrapportage van de RvC en begroting 2020 geagendeerd in de AvA. Hierna volgt een toelichting per geagendeerd onderdeel in de AvA. In eerste instantie wordt aangegeven wat de opvatting van het luchthavenbestuur is en vervolgens wat de reactie van de gezamenlijke aandeelhouders was.

Exploitatiebegroting 2020

Het begrote exploitatieresultaat 2020 komt uit op € 1.357.000,- negatief. Ten opzichte van 2019 is sprake van een daling van de opbrengsten als gevolg van marktontwikkelingen: een teruglopend aantal chartervluchten en passagiers in combinatie met prijsdruk onder een gelijkblijvend kostenniveau. De uitgangspunten van de begroting voor 2020 zijn voornamelijk het continueren van de bestaande strategische en commerciële koers en behoud van bestaande bestemmingen in afwachting van marktontwikkelingen en de inhoud van de Luchtvaartnota 2020-2050, die naar verwachting rond de zomer van 2020 zal verschijnen.

De RvC heeft voor de exploitatiebegroting 2020 het investeringsscenario 'Internationale Toegangspoort voor het Noorden' als uitgangspunt gehanteerd met de ambitie om te groeien in het aantal bestemmingen en om verbindingen met hubs te realiseren. Hiertoe worden gesprekken met maatschappijen gevoerd, maar het restant van het budget in het Routefonds werken daarin beperkend. Van de oorspronkelijke € 10 miljoen voor het Routefonds in het besloten investeringsscenario resteert nog ca. € 2,8 miljoen. In de begroting zijn alleen passagiers en opbrengsten vermeld voor vluchten die daadwerkelijk op dit moment in boekingsystemen zijn opgenomen.

De aandeelhouders hebben gezamenlijk ingestemd met de exploitatiebegroting 2020 om directe continuïteit te waarborgen. De exploitatiebegroting 2020 is als bijlage aan deze brief gevoegd.

Investeringsbegroting 2020

De begroting voor reguliere investeringen voor 2020 bedraagt € 790.000, inclusief stelposten voor correctief onderhoud aan gebouwen en installaties. De meeste investeringen hebben betrekking op onderhoud of vervangingen die naar inzicht van het luchthavenbestuur niet kunnen worden uitgesteld of investeringen die een wettelijk vereiste betreffen. Daarnaast voorziet de investeringsbegroting in een investering in een nieuwe brandweerkazerne. Het huidige pand voldoet niet aan de eisen van het bouwbesluit, Arbo en milieu. De werkplek voldoet nog niet aan de eisen van het schone werken.

De aandeelhouders hebben in de AvA niet ingestemd met de investeringsbegroting 2020. GAE heeft de opdracht gekregen in de investeringsbegroting 2020 alleen die posten op te nemen die werkelijk noodzakelijk zijn vanuit het veiligheidsperspectief en deze opnieuw voor te leggen aan de aandeelhouders. Voor de overige gewenste investeringen wensen de aandeelhouders eerst meer perspectief te verkrijgen op de toekomst van de luchthaven.

Nieuwbouw brandweerkazerne (onderdeel investeringsbegroting 2020)

Er zijn door de RvC meerdere opties uitgewerkt voor nieuwbouw en renovatie van de brandweeraanpak, die onderdeel uitmaken van de Begroting 2020. Als de brandweerkazerne wordt gesloten omdat er niet veilig en/of volgens de regels gewerkt kan worden, is er geen veilige situatie en kan de luchthaven niet open voor commercieel verkeer. Er is in de opvatting van de RvC een dringende noodzaak om op korte termijn tot uitvoering van het reeds genomen investeringsbesluit te komen. De RvC geeft aan dat het vanuit veiligheidsperspectief niet gewenst is om de investering in de brandweerkazerne nog langer uit te stellen.

Het voornemen van GAE is om een nieuwe brandweerkazerne te realiseren in een voormalige hangar. Deze locatie ligt iets dichterbij de startbaan dan de huidige locatie en deze optie bespaart op de kosten van tijdelijke huisvesting. Voor de brandweerkazerne is reeds een subsidiebeschikking namens de aandeelhoudende overheden afgegeven voor een bedrag van € 2.550.000. Om deze goedkoopste variant te kunnen bekostigen, vraagt de RvC om dat bedrag te verhogen met € 500.000 tot een bedrag van € 3.050.000. Dit bedrag wordt binnen de € 46 miljoen gedekt door het investeringsbedrag voor de passagiersterminal taakstellend te verlagen met eenzelfde bedrag.

De gezamenlijke aandeelhouders vinden dat de huidige informatie nog onvoldoende duidelijk maakt dat de huidige situatie onaanvaardbaar is vanuit veiligheidsperspectief en hebben nu niet ingestemd met de investering in de brandweerkazerne. Zij hebben de RvC gevraagd met nadere informatie te komen waaruit blijkt dat uitstel van de nieuwbouw van de brandweerkazerne onaanvaardbaar is vanuit veiligheidsperspectief. Bovendien zal de RvC de noodzaak dienen aan te tonen tot nieuwbouw van de brandweerkazerne. De RvC heeft toegezegd deze informatie op korte termijn te verschaffen aan de aandeelhouders.

Alleen als deze informatie de aandeelhouders overtuigt van de noodzaak zullen zij een besluit daartoe nemen met betrekking tot de brandweerkazerne.

Tussentijdse rapportage RvC (bijlage)

De tussentijdse rapportage is door de aandeelhouders voor kennisgeving aangenomen. De RvC is ervan overtuigd dat er toekomst is voor GAE. Het efficiënter benutten van de capaciteit van de nationale infrastructuur vanuit de gedachte van één systeem van

luchthavens is een belangrijke randvoorwaarde voor het toekomstperspectief. Die gedachte hoopt het luchthavenbestuur terug te zien in de Luchtvaartnota 2020-2050, die naar verwachting voor de zomer beschikbaar komt. De RvC is van mening dat een herijking van het bestaande investeringsscenario dient plaats te vinden op basis van de uitgewerkte rol van GAE binnen het nationale systeem van luchthavens. De verwachting is dat het resultaat op de exploitatie van de luchthaven de komende jaren negatief is, wat een financiële overbrugging vergt tot er duidelijkheid is over de één-systeemgedachte en het potentieel daarvan benut kan worden. Hoewel de duur van de periode van overbrugging afhankelijk is van meerdere externe factoren en marktontwikkelingen, moet volgens de RvC in eerste instantie met een periode van twee tot vier jaar rekening worden gehouden. De RvC geeft in haar aanbiedingsnotitie bij de tussentijdse rapportage aan dat zij ten aanzien van de overbrugging vraagt om flexibiliteit bij de inzet van middelen binnen het totaal aan middelen van het investeringsscenario.

Uitgangspunt voor de aandeelhouders is het investeringsscenario ‘Internationale Toegangspoort voor het Noorden’ en de daarbij behorende € 46 miljoen. Er wordt op dit moment geen extra bijdrage van de aandeelhouders gevraagd, maar een verzoek daartoe wordt wel door middel van de rapportage in het vooruitzicht gesteld.

Reactie aandeelhouders op Tussentijdse rapportage RvC

De gezamenlijke aandeelhouders hebben kennis genomen van de tussentijdse rapportage van de RvC. De tussenrapportage vloeit voort uit de opdracht van de aandeelhouders aan de RvC en vormt voldoende aanleiding tot het stellen van vervolgvragen. De rapportage roept meer vragen op dan dat zij antwoorden geeft, maar wij zijn de RvC als toezichthouder op GAE erkentelijk om de boodschap uit de tussenrapportage aan de aandeelhouders mede te delen zoals die is omschreven. Om een paar voorbeelden van vragen bij de rapportage zijn te noemen:

- Hoe groot is de additionele financieringsbehoefte zoals genoemd in de overbruggingsperiode?
- Wat maakt nu dat na twee jaar het strategische plan herijkt moet worden? De analyse daartoe ontbreekt in de rapportage
- Aangegeven is dat de routes naar Kopenhagen en München zich hebben bewezen en in een behoefte voorzien. Hoe kan dit als de routes verdwenen zijn en het routefonds vrijwel besteed is?
- Hoe geven we vorm en inhoud aan de verduurzaming van de luchthaven?
- Er worden kansen voor GAE op korte termijn gezien door Schiphol Groep en in de rapportage opgenomen. Kan ook aangegeven worden op welke wijze deze kansen leiden tot groei van passagiers op korte termijn?

Alhoewel de tussenrapportage een rapportage betreft in een veranderende, complexe omgeving, vinden wij dat de RvC in haar Tussentijdse rapportage onvoldoende stil staat bij de veranderende omstandigheden sinds onze keuze voor het scenario

'Internationale Toegangspoort voor het Noorden'. Deze veranderende omstandigheden zijn mede debet aan het uitblijven van nieuwe bestemmingen en daarmee het achterblijven van het aantal passagiersbewegingen. Dit heeft direct gevolgen voor de exploitatie van GAE (met name lagere opbrengsten).

De wijze en mate waarin deze veranderende omstandigheden effecten hebben op de realisatie van het door ons vastgestelde scenario 'Internationale toegangspoort voor Noord-Nederland' is op dit moment onduidelijk. Passen de bijdragen en investeringen nog wel binnen de kaders zoals wij die hebben meegegeven? Daarnaast is onduidelijk wat de gevolgen zijn voor de doelstellingen zoals geformuleerd in het investeringsscenario als voor de liquiditeit van de luchthaven van een overbruggingsperiode van twee tot vier jaar voor GAE. Pas als voor deze periode meerdere scenario's zijn ontwikkeld en doorgerekend kunnen wij als aandeelhouders in eerste instantie bepalen of wij GAE überhaupt kunnen en willen helpen en of dat vanuit staatssteunoptiek mogelijk is. Het vraagt van alle aandeelhouders een heroverweging van de positie.

Daarom hebben wij als gezamenlijke aandeelhouders de volgende opdracht gegeven aan directie en RvC:

- Werk verschillende toekomstscenario's uit (waarbij op voorhand geen scenario's worden uitgesloten) voor een periode van vier jaren; alle scenario's moeten financieel onderbouwd en doorgerekend zijn (zowel exploitatie als investeringen) en voorzien van dekkingsopties.
- Overleg de uitkomsten van deze opdracht zo spoedig mogelijk aan het Bestuurlijk Overleg GAE opdat eventuele besluitvorming in Raden en Staten vóór de zomer 2020 kan plaatsvinden.

Vervolg nav AvA

Na bespreking van de uitkomsten van onze opdracht aan directie en RvC GAE in het Bestuurlijk Overleg GAE zullen wij u nader informeren. Daarnaast is afgesproken dat directie en RvC van GAE in een gezamenlijke bijeenkomst van Raden en Staten u zullen informeren. Een uitnodiging hiertoe ontvangt u op korte termijn.

Vervreemding 26%-aandelenbelang gemeente Groningen in GAE

In december 2017 heeft uw raad besloten het gemeentelijke aandelenbelang van 26% in GAE NV te vervreemden. Er is door het college met geïnteresseerden partijen gesproken en aan een partij is een concreet voorstel gedaan. De partij in kwestie heeft de aanbieding van de aandelen uiteindelijk niet tot een besluit tot overname van het aandelenbelang weten te brengen. Dat is mogelijk mede te wijten aan het huidige presteren van GAE.

Binnenkort volgt een bespreking met een potentieel andere geïnteresseerde partij ter overname van het gemeentelijk aandelenbelang. Deze besprekingen dragen een vertrouwelijk karakter. Indien de besprekingen daartoe aanleiding geven, zullen wij u daarover informeren.

Wij vertrouwen erop u met deze brief voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

gemeentesecretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.